

چکیده:

منابع نفت و گاز بر خلاف معادن جامد که به آسانی و بر اساس خطوط مرزی تعیین شده بین کشورها قابل تقسیم می باشند، به دلیل ویژگی سیال بودن، مهاجرپذیر بوده و با ایجاد هر گونه مسیر برون رفت از مخزن از آن خارج می گردند. با توجه به این ویژگی است که چنانچه هر دولتی در قلمرو سرزمینی خود در مناطق مرزی مبادرت به بهره برداری از میادین مشترک نفت و گاز کند، میتواند موجب حرکت سیال درجا خصوصا گاز در کل مخزن شده و سبب حرکت و مهاجرت تمام یا بخش قابل ملاحظه ای از ذخایر موجود در قلمرو سرزمینی کشور مجاور به سمت خود گردد. بر اساس اصول، قواعد و تعهدات بین المللی و همچنین مبانی فقهی دولت ها در برداشت بی ضابطه و غیرمنصفانه از میادین مشترک مسئول بوده و نمی توانند به حقوق حاکمه دولت و ملل دیگر تعدی نمایند. غرامت عدم رعایت حقوق دولت های مجاور در میادین مشترک قابل محاسبه و حسب مورد قابل مطالبه است. حسب برخی قرائن و مدارک، در میدان مشترک پارس جنوبی به قلمرو مرزی و حقوق ایران تعدی صورت گرفته و دولت قطر ضامن جبران خسارات وارده به حقوق شناخته شده جمهوری اسلامی ایران است.

کلیدواژه: حقوق بین الملل، میادین مشترک، برداشت منصفانه، برداشت یک جانبه، منابع نفت و گاز

Abstract:

Despite of solid minerals which are dividable between countries on the base of borders, oil and gas resources are immigrable because of their fluidity feature and by creating any way out from reservoir, they will go out. By considering this feature, if each government in its boundaries, extracts oil and gas from common fields, it can cause fluid movements of resources ,specially gas, in all reservoir and can move all or significant portion of existed reservoir of adjacent country toward its side. On the base of Principles, Rules and International obligations, and also Jurisprudence Foundations governments are responsible about unfair extraction of common fields and they cannot violate the ruling right of other government and nations. Compensation of disrespect to the right of neighbor governments in common fields, is calculable and according to case, it can be demandable. Because of some evidence, Iran boundary and rights in common fields of South Pars had been violated and Qatar government is responsible for compensating recognized rights of Islamic Republic of Iran.

Keyword: Intimation Low, In Common Fields, Fair Extraction, Unilateral Extraction, Oil and Gas Resources